

ŽIVLJENJE VČASIH IN V DANAŠNJEM ČASU

AVTORICI: Manca Kropivšek, Neža Vidmar

MENTORICA: dr. Mojca Vrhovski

Lektoriranje: besedilo ni lektorirano



IME: _____

Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta,
Oddelek za specialno in rehabilitacijsko pedagogiko

Marec, 2020

PREDMET: družboslovje

RAZRED: 4. ali 5. razred prilagojenega programa z
nižjim izobrazbenim standardom

UVODNA BESEDA

Pred vami je delovna knjižica z naslovom Življenje včasih in v današnjem času. Učenci s pomočjo knjižice spoznajo razlike med tem, kakšno je bilo življenje včasih in kakšno je v današnjem času.

Delovna knjižica je razdeljena na 4 poglavja: družina, oblačila, bivališča in predmeti. Poglavja so oblikovana tako, da učenci ves čas spoznavajo razlike med obema časovnima obdobjema. Preko cele knjižice so strani razdeljene na polovico - leva stran vedno opisuje življenje včasih, desna pa življenje v današnjem času. Kot dodatno vizualno oporo lahko učencem natisnete časovni trak, ki ga najdete med prilogami na koncu delovne knjižice. Učenci ga lahko med reševanjem postavijo pod knjižico tako, da je na levi strani knjižice dedek (življenje včasih), na desni strani pa Kaja (življenje v današnjem času).

Na začetku delovne knjižice je uvod, v katerem se predstavita dedek Tone in vnukinja Kaja, ki učence ves čas spremljata preko reševanja. V delovni knjižici so podana vsa navodila za njeno uporabo ter legenda za

lažje reševanje nalog. Naloge so opredeljene na podlagi treh različnih težavnosti, kar je označeno pri vsaki izmed nalog. Tako lahko učenci knjižico rešujejo povsem samostojno ali z vodenjem. Na koncu knjižice je stran z naslovom pojmovna mreža. Pod naslovom je prostor, kamor lahko prilepite ovojnico, v katero pospravite pojmovno mrežo, na kateri je pregled celotne učne snovi, ter nalepke, ki jih učenec potrebuje pri reševanju 12., 13. in 14. naloge. Šablono za nalepke ter pojmovno mrežo najdete v prilogah in ju lahko natisnete. Med prilogami najdete tudi rešitve, s pomočjo katerih lahko učenci ob samostojnem učenju preverijo rešitve.

Delovna knjižica je pripomoček za lažje in zanimivejše poučevanje učencev v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom. Priporočava, da učenci učno snov spoznajo s pomočjo konkretnih materialov in video posnetkov, knjižico pa uporabijo za zapisovanje in utrjevanje učne snovi, uporabi pa se jo tudi kot samostojno učno gradivo.

Avtorici

Živijo!




Da naju boš bolje spoznal/a, sva ti pripravila naloge. Z njihovo pomočjo ti bova predstavila življenje včasih in v današnjem času. Preden nadaljuješ z uporabo knjižice si dobro oglej spodnjo legendo.

Tone in Kaja

LEGENDA:

	preberi
	poveži
	obkroži
	zapiši
	prilepi

NALOGE:

	lažja naloga
	težja naloga
	najtežja naloga

Jaz sem Kaja. Obiskujem 4. razred osnovne šole. Pripravljam predstavitev o življenju včasih, zato sem za pomoč prosila svojega dedka.

Jaz sem Tone. Sem Kajin dedek. Povedal ji bom, kakšno je bilo življenje včasih.



Slika 1: Dedek Tone (Clipart Library, (b.d.)).

Slika 2: Vnukinja Kaja (Vector Stock, (b.d.)).

KAZALO

POTEK UČNE URE	6
DRUŽINA	7
OBLAČILA	9
BIVALIŠČA	11
PREDMETI	13
POJMOVNA MREŽA	17

POTEK UČNE URE



DRUŽINA



1. Na črto zapiši, čigava družina je na fotografiji. Koliko članov je v njej?



Slika 3: Družina včasih (Gordon Buttars, (b.d.)).

Na fotografiji je _____ družina.

V njej je _____ članov.



2. Na črto zapiši, čigava družina je na fotografiji. Koliko članov je v njej?



Slika 4: Družina danes (SLR Lounge, (b.d.)).

Na fotografiji je _____ družina.

V njej so _____ člani.



3. Kako se fotografije današnjega časa razlikujejo od fotografij, ki so jih imeli včasih?

- Včasih so bile barvne, danes pa so črno-bele.
- Včasih so bile črno-bele, danes pa so barvne.



OBLAČILA

4. Na črtice zapiši ustrezne besede.



_____ materiali

_____ različnih barv

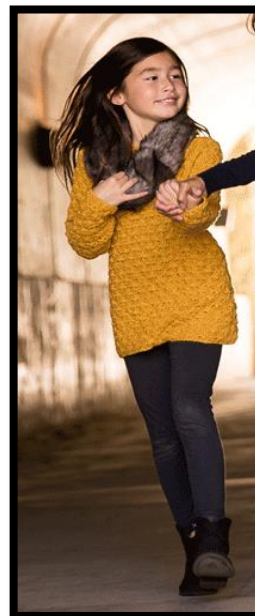
_____ izbira oblačil

Slika 5: Oblačila včasih (Gordon Buttars, (b.d.)).

5. Obkroži trditve, ki držijo.

- Oblačila so se včasih prenašala iz roda v rod.
- Vsak družinski član je imel včasih veliko oblačil.
- Ženske so včasih večinoma nosile krila.
- Oblačila so včasih kupovali v trgovinah.

6. Na črtice zapiši ustrezne besede.



_____ materiali

_____ različnih barv

_____ izbira oblačil

Slika 6: Oblačila danes (SLR Lounge, (b.d.)).

7. Spodaj so naštet dodatki, ki jih v današnjem času najdemo na oblačilih. Obkroži tiste, ki so jih poznali že včasih.

bleščice žep gumbi slike



BIVALIŠČA



8. Preberi besedilo, ki ga je napisal dedek Tone.

S svojo družino sem živel **v majhni kmečki hiši**. Imela je **dva prostora**. Prvi prostor je bila **črna kuhinja**. V njej so bili ognjišče, miza in klop, posoda ter krušna peč. Drugi prostor je bila **spalnica**, v kateri je bila postelja mojih staršev ter zibelka najmlajše sestrice. **Vsi ostali otroci smo spali na krušni peči**. **Kopalnice nismo imeli**. Umivali smo se v vedru, stranišče pa je bilo zunaj. Vodo smo hodili iskat k **štirni (vodnjak)**, pozimi pa smo se **grela s krušno pečjo**.



Slika 7: Bivališča včasih (združena slika - točni viri navedeni med slikovnimi viri)



9. Obkroži ustrezno besedo.

Včasih so imela bivališča malo / veliko prostorov.

Včasih so kuhali na štedilniku / ognjišču.

Otroci so spali v otroških sobah / na krušni peči.

Stranišče je bilo zunaj / v hiši.



10. Preberi Kajino besedilo.

S svojo družino živim **v stanovanjskem bloku**. Naše stanovanje ima **pet prostorov**. V **kuhinji** na električnem štedilniku kuhamo obroke, ki jih pojemo pri mizi. V **dnevni sobi** gledamo televizijo in se igramo. **Otroško sobo** si delim z bratom, najina starša pa spita v **spalnici**. V **kopalnici** imamo kopalno kad in stranišče. Voda priteče po **vodovodu**, pozimi pa nas **grejejo radiatorji**. Imamo tudi balkon.



Slika 8: Bivališča danes (združena slika - točni viri navedeni med slikovnimi viri)



11. Obkroži ali trditev drži ali ne drži.

Kuhinje so bile včasih svetle.

DRŽI NE DRŽI

V današnjem času kuhamo na štedilniku.

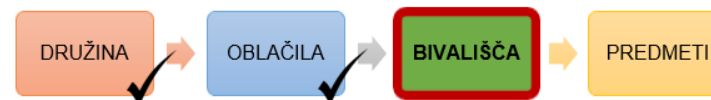
DRŽI NE DRŽI

Kopalnice so bile včasih drugačne, kot so danes.

DRŽI NE DRŽI

Včasih je voda pritekla po vodovodu.

DRŽI NE DRŽI



PREDMETI

12. Pod sličice predmetov, ki so jih uporabljali včasih, prilepi nalepko z ustreznim poimenovanjem.



Slika 9: Perilnik
(Thomann, (b.d.)).

prilepi



Slika 10: Petrolejka
(Priprava.net, 2015).

prilepi



Slika 11: Star likalnik
(Ebay, (b.d.)).

prilepi



Slika 12: Štirna - vodnjak
(Turbosquid, (b.d.)).

prilepi



Slika 13: Pralni stroj
(Priprava.net, 2015).

prilepi



Slika 14: Luč
(Priprava.net, 2015).

prilepi



Slika 15: Likalnik
(Priprava.net, 2015).

prilepi



Slika 16: Pipa (STA,
2019).

prilepi

13.

Ob sličice predmetov, ki jih uporabljamo v današnjem času, prilepi nalepko z ustreznim poimenovanjem.



14.

Pod sličice prilepi ustrezen opis predmeta.



Slika 17: Perilnik (Thomann, (b.d.)).

Prilepi opis



Slika 18: Petrolejka (Priprava.net, 2015).

Prilepi opis



Slika 19: Star likalnik (Ebay, (b.d.)).

Prilepi opis



Slika 20: Štirna - vodnjak (Turbosquid, (b.d.)).

Prilepi opis

15.

Predmete, ki so jih uporabljali včasih, poveži s predmeti, ki jih uporabljamo v današnjem času.

Slika 21: Perilnik (Thomann, (b.d.)).



Slika 22: Petrolejka (Priprava.net, 2015).



Slika 23: Star likalnik (Ebay, (b.d.)).



Slika 24: Štirna - vodnjak (Turbosquid, (b.d.)).



Slika 25: Likalnik (Priprava.net, 2015).



Slika 26: Pralni stroj (Priprava.net, 2015).



Slika 27: Luč (Priprava.net, 2015).



Slika 28: Pipa (STA, 2019).

POJMOVNA MREŽA

Prilepi ovojnico

Čestitava!

Zaključil si z reševanjem. Upava, da si se naučil/a veliko novega o življenju včasih in v današnjem času.

Tone in Kaja



LITERATURA

Pavlinec Škof, D. in Jeršan Kojek, H. (2012). *Družboslovje 4*. Učbenik in delovni zvezek za 4. razred osnovne šole, prilagojen izobraževalni program z nižjim izobrazbeni standard. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Učni načrt za prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom za predmet družboslovje v drugem triletju (4., 5., 6., razred). Dostopno s https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/lz/obrazevanje-otrok-s-posebnimi-potrebami/OS/Ucni-nacrti/pp_nis_druzboslovje_2_triada.pdf.

SLIKOVNI VIRI

Amazon.co.uk (b.d.). *Affine Modern Bathroom Suite Toilet Basin Sink Full Pedestal Single Ended 1700mm Bath* [Slika]. Pridobljeno s <https://www.amazon.co.uk/Affine-Modern-Bathroom-Toilet-Pedestal/dp/B07DKC1W62>

Clipart Library (b.d.). *Collection of Cartoon Grandfather Cliparts* [Slika]. Pridobljeno s <http://clipart-library.com/cartoon-grandfather-cliparts.html>

Ebay (b.d.). *Very Old Iron* [Slika]. Pridobljeno s <https://www.ebay.com/itm/Very-Old-Iron-Very-Rare-Cast-Iron-Iron-Coal-Primitive-iron-Antique-iron-/332586870383>

Edusystems.club (3. november 2019). [Slika]. Pridobljeno s <https://edusystems.club/wp-content/uploads/2019/11/tiny-kitchen-and-living-room-combined-small-apartment-ideas-open-combo-design-designs-dining-very-floor-plans-combination.jpeg>

Geopark Idrija (b.d.). *Notranjost Šturmajc* [Slika]. Pridobljeno s <http://www.geopark-idrija.si/si/geopark/87/stavbna-dediscina/>

Gordon Buttars (b.d.). *The Frost Family in 1940* [Slika]. Pridobljeno s <http://gordon.buttars.me/familyhistory/Frost,%20Celia%20Gean/Chapter10/Celia%20Gean%20Frost%20Chapter%2010.html>

Kraji - Slovenia Best Tour in Slovenia (b.d.). *Old farmhouse with a black kitchen from the 19th century* [Slika]. Pridobljeno s https://kraji.eu/slovenija/rogaska_slatina_junezeva_domacija/eng

Lunatu (b.d.). *Dvojčka, pogodka in njuna vrsta* [Slika]. Pridobljeno s <https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Flunatu.ru%2Fsl%2Fhome--garden%2Fthe-interior-of-a-childrens-room-for-a-boy-and-a-girl-what-creates-a-cosiness%2F&psig=AOvVaw0s7BOAKWTYhdiim1r8ECgj&ust=1584214062646000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCODI7beXmOgCFQAAAAAAdAAAABAD>

Občina Ivančna Gorica (b.d.). *Kamra* [Slika]. Pridobljeno s <https://prijetnodomace.si/jurciceva-domacija/>

Planinšček, A. (7. julij 2016). BS3 [Slika]. Pridobljeno s <http://www.mao.si/Dogodek/Anja-Planiscek-BS-3.aspx>

Priprave.net (12. november 2015). *Likalnik* [PowerPoint]. Pridobljeno s <http://www.priprave.net/priprave/ogled/predmeti-nekoc-in-danes1>

Priprave.net (12. november 2015). *Luč* [PowerPoint]. Pridobljeno s <http://www.priprave.net/priprave/ogled/predmeti-nekoc-in-danes1>

Priprave.net (12. november 2015). *Petrolejka* [PowerPoint]. Pridobljeno s <http://www.priprave.net/priprave/ogled/predmeti-nekoc-in-danes1>

Priprave.net (12. november 2015). *Pralni stroj* [PowerPoint]. Pridobljeno s <http://www.priprave.net/priprave/ogled/predmeti-nekoc-in-danes1>

SLR Lounge (b.d.). *Family Portrait Pose #3* [Slika]. Pridobljeno s <https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.slrlounge.com%2Ffamily-portrait-poses%2F&psig=AOvVaw05duRBZ4ojblTOPChAmm3h&ust=1584213035499000&source=images&cd=vfe&ved=0CAIQjRxqFwoTCKCV2MyTmOgCFQAAAAAdAAAABAD>

STA (19. april 2019). *The Slovenia Times* [Slika]. Pridobljeno s <http://www.sloveniatimes.com/almost-30-companies-join-campaign-promoting-tap-water>

The Dump furniture outlet (b.d.). *Pulaski Cordoba European Traditional Queen Mansion Bedroom* [Slika]. Pridobljeno s <https://www.google.si/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.thedump.com%2Fbedroom-furniture-set-queen-european-traditional-mansion-pulaski-cordoba&psig=AOvVaw0tiFmMtlfJfx4z59P5VHus&ust=1584210463174000&source=images&cd=vfe&ved=0CAMQjB1qFwoTCJj-1IWKmOgCFQAAAAAdAAAAABAD>

Vector Stock (b.d.). *Cute girl cartoon presenting vector image* [Slika]. Pridobljeno s <https://www.vectorstock.com/royalty-free-vector/cute-girl-cartoon-presenting-vector-2026926>.

Thomann (b.d.). *Afroton Washboard* [Slika]. Pridobljeno s https://www.thomann.de/gb/afroton_washboard.htm.

Turbosquid (b.d.). *Old Water Pumps Gas Pumps 3D model* [Slika]. Pridobljeno s <https://www.turbosquid.com/3d-models/old-water-pumps-gas-3d-model-1207997>

Žigon, V. (28. avgust 2013). *Krušna peč* [Slika]. Pridobljeno s <https://deloindom.delo.si/rustikalni/odprta-vrata-vzorcne-prenove-matevzkova-hisa-v-loskem-svetu>

PRILOGE

PRILOGA 1: nalepke

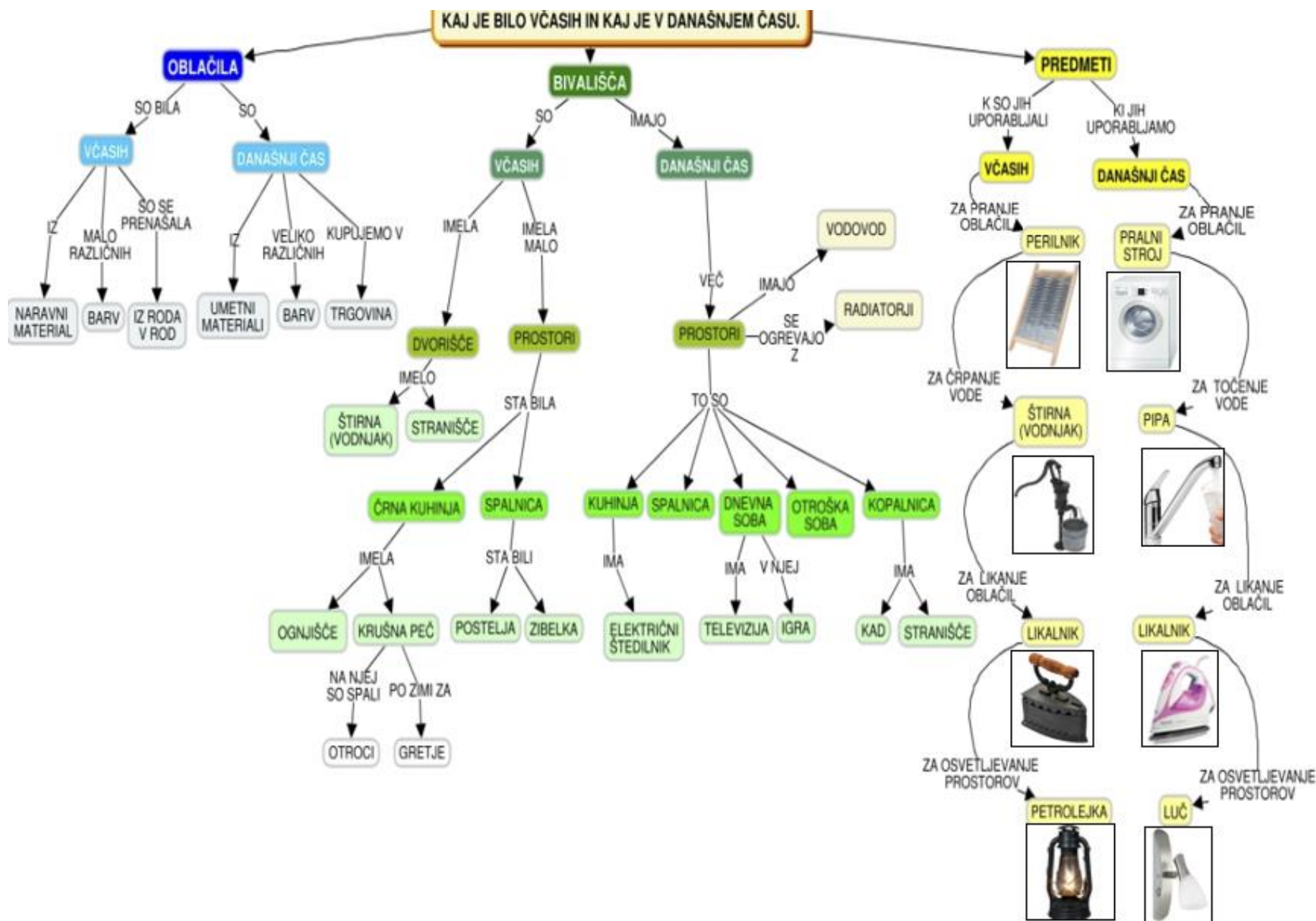


PERILNIK	PRALNI STROJ
LIKALNIK	LIKALNIK
PETROLEJKA	LUČ
ŠTIRNA (VODNJAK)	PIPA



Uporabljali za pranje perila.
Uporabljali za likanje oblačil.
Uporabljali za osvetljevanje prostorov.
Uporabljali za črpanje vode.

PRILOGA 2: pojmovna mreža



PRILOGA 3: časovni trak



PRILOGA 4: rešitve nalog

ŽIVLJENJE VČASIH IN V DANAŠNJEM ČASU

REŠITVE NALOG



PREDMET: družboslovje

RAZRED: 4. ali 5. razred prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom

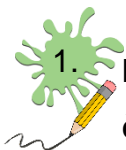
Čestitava!

Prišel/a si do konca knjižice. Zdaj naju dobro poznaš in veš veliko o življenju včasih in v današnjem času. Zdaj ti preostane le še ena naloga – preveriti svoje rešitve.

Na naslednjih straneh so z **modro barvo** zapisane rešitve nalog. Preveri svoje odgovore. Če najdeš napako, jo popravi.

Tone in Kaja

DRUŽINA



1. Na črto zapiši, čigava družina je na fotografiji. Koliko članov je v njej?



Slika 9: Družina včasih (Gordon Buttars, (b.d.)).

Na fotografiji je Tonetova/dedkova družina.

V njej je 11 članov.



2. Na črto zapiši, čigava družina je na fotografiji. Koliko članov je v njej?



Slika 10: Družina danes (SLR Lounge, (b.d.)).

Na fotografiji je Kajina družina.

V njej so 4 člani.



3. Kako se fotografije današnjega časa razlikujejo od fotografij, ki so jih imeli včasih?

- c) Včasih so bile barvne, danes pa so črno-bele.
- d) Včasih so bile črno-bele, danes pa so barvne.



OBLAČILA

4. Na črtice zapiši ustrezne besede.



naravni materiali

malo različnih barv

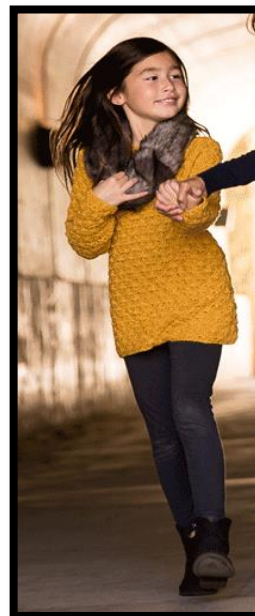
majhna izbira oblačil

Slika 11: Oblačila včasih (Gordon Buttars, (b.d.)).

5. Obkroži trditve, ki držijo.

- e) Oblačila so se včasih prenašala iz roda v rod.
- f) Vsak družinski član je imel včasih veliko oblačil.
- g) Ženske so včasih večinoma nosile krila.
- h) Oblačila so včasih kupovali v trgovinah.

6. Na črtice zapiši ustrezne besede.



umetni materiali

veliko različnih barv

velika izbira oblačil

Slika 12: Oblačila danes (SLR Lounge, (b.d.)).

7. Spodaj so naštet dodatki, ki jih v današnjem času najdemo na oblačilih. Obkroži tiste, ki so jih poznali že včasih.

bleščice žep gumbi slike



BIVALIŠČA



8. Preberi besedilo, ki ga je napisal dedek Tone.

S svojo družino sem živel **v majhni kmečki hiši**. Imela je **dva prostora**. Prvi prostor je bila **črna kuhinja**. V njej so bili ognjišče, miza in klop, posoda ter krušna peč. Drugi prostor je bila **spalnica**, v kateri je bila postelja mojih staršev ter zibelka najmlajše sestrice. **Vsi ostali otroci smo spali na krušni peči**. **Kopalnice nismo imeli**. Umivali smo se v vedru, stranišče pa je bilo zunaj. Vodo smo hodili iskat k **štirni (vodnjak)**, pozimi pa smo se **grela s krušno pečjo**.



Slika 13: Bivališča včasih (združena slika - točni viri navedeni med slikovnimi viri)



9. Obkroži ustrezno besedo.

Včasih so imela bivališča **malo** / veliko prostorov.

Včasih so kuhali na štedilniku **ognjišču**

Otroci so spali v otroških sobah **na krušni peči**.

Stranišče je bilo **zunaj** / v hiši.



10. Preberi Kajino besedilo.

S svojo družino živim **v stanovanjskem bloku**. Naše stanovanje ima **pet prostorov**. V **kuhinji** na električnem štedilniku kuhamo obroke, ki jih pojemo pri mizi. V **dnevni sobi** gledamo televizijo in se igramo. **Otroško sobo** si delim z bratom, najina starša pa spita v **spalnici**. V **kopalnici** imamo kopalno kad in stranišče. Voda priteče po **vodovodu**, pozimi pa nas **grejejo radiatorji**. Imamo tudi balkon.



Slika 14: Bivališča danes (združena slika - točni viri navedeni med slikovnimi viri)



11. Obkroži ali trditev drži ali ne drži.

Kuhinje so bile včasih svetle.

DRŽI **NE DRŽI**

V današnjem času kuhamo na štedilniku.

DRŽI NE DRŽI

Kopalnice so bile včasih drugačne, kot so danes.

DRŽI NE DRŽI

Včasih je voda pritekla po vodovodu.

DRŽI **NE DRŽI**



PREDMETI

12. Pod sličice predmetov, ki so jih uporabljali včasih, prilepi nalepko z ustreznim poimenovanjem.



Slika 9: Perilnik
(Thomann, (b.d.)).

PERILNIK



Slika 11: Star likalnik
(Ebay, (b.d.)).

LIKALNIK



Slika 10: Petrolejka
(Priprava.net, 2015).

PETROLEJKA



Slika 12: Štirna - vodnjak
(Turbosquid, (b.d.)).

ŠTIRNA
(VODNJAK)

13. Ob sličice predmetov, ki jih uporabljamo v današnjem času, prilepi nalepko z ustreznim poimenovanjem.



Slika 13: Pralni stroj
(Priprava.net, 2015).

PRALNI
STROJ

Slika 14: Luč
(Priprava.net, 2015).

LUČ



Slika 15: Likalnik
(Priprava.net, 2015).

LIKALNIK



Slika 16: PIPA (STA,
2019).

PIPA

DRUŽINA

OBLAČILA

BIVALIŠČA

PREDMETI

14.

Pod sličice prilepi ustrezen opis predmeta.



Slika 17: Perilnik (Thomann, (b.d.)).

Uporabljali za pranje perila.



Slika 18: Petrolejka (Priprava.net, 2015).

Uporabljali za osvetljevanje prostorov.



Slika 19: Star likalnik (Ebay, (b.d.)).

Uporabljali za likanje oblačil.



Slika 20: Štirna - vodnjak (Turbosquid, (b.d.)).

Uporabljali za črpanje vode.

15.

Predmete, ki so jih uporabljali včasih, poveži s predmeti, ki jih uporabljamo v današnjem času.

Slika 21: Perilnik (Thomann, (b.d.)).



Slika 22: Petrolejka (Priprava.net, 2015).



Slika 23: Star likalnik (Ebay, (b.d.)).



Slika 24: Štirna - vodnjak (Turbosquid, (b.d.)).



Slika 25: Likalnik (Priprava.net, 2015).



Slika 26: Pralni stroj (Priprava.net, 2015).



Slika 27: Luč (Priprava.net, 2015).



Slika 28: Pipa (STA, 2019).

DRUŽINA

OBLAČILA

BIVALIŠČA

PREDMETI